

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR : D. CHEBAPCI

APARE ODATĂ PE
SĂPTĂMÂNĂ

PROPRIETAR : I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an 30 Lei

Pe 6 luni 16 >

Pe 3 luni 8 >

Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaogă portul

Abonamentele se plătesc tot-d-a-una înainte

REPRODUCȚIA INTERZISĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCURESCI

91,— Oheul Dâmboviței —91.

Vis-à-vis de Palatul Justiției

Un număr vechi 2 Lei

 Cine primește două numere consecutive din acest ziar se consideră ca abonat.

S U M A R

Proprietatea în vechime la români, de D. Chebapci.

Jurisprudență Română :

Inalta Curte de Casație și Justiție, secția I. G. Ștefănescu-Gogu cu Cristu Peșiacov.

Tribunalul jud. Covurlui, secția II: I. Chatiner cu Victoria Andreia și cu N. Nicolescu.

Jurisprudența streină :

Curtea de apel din Bordeaux: Doamna Dupard cu Văduva Dupard.

Informațiuni — Bibliografii

Proprietatea în vechime la Români

Din documentele istorice, în țările românești, se deosebea: *Răzășia*, proprietatea exclusivă a unor persoane; Proprietatea boerilor; Marea proprietate domnească: a) locurile de pustiu; b) Branștele Domnești ce au fost din vechi și c) locurile târgurilor; proprietatea celor trei republice: *Câmpu-Lung, Vrancea, Tigecin*.⁽¹⁾ și proprietatea țărănească. Unii zic că a existat și proprietatea comună.

Cea mai veche din toate este proprietatea răzășească, care exista și înainte de înființarea celor două State: Valahia și Moldova. Existența răzășilor se adevărește din mai multe documente care sunt reproduse și menționate, în mare parte în *Anaforoa obștești Adunări a Moldovei pentru felul proprietății în vechime* din 1817. Intru a stabili ființa moștenilor, anaforoa invocă în sprijin: cumpăratoarea făcută de Alexandru cel bun a mai multor moșii de la moșneni, din ținutul Neamțului, Iași și Bâc spre a inzebra mănăstirile

Bistrița și Probata. In acele cumpărături se zice: «am cumpărat moșii de pre la stăpânii moșinași ce prin strămoșească stăpânire le au avut». Deci, zice anaforoa, dacă acele cumpărături a pomenitului Domn, care sunt trecuți aproape de 390 ani, arată cum că au cumpărat de pe la moșinași ce le au avut din moși din strămoși, curat se dovedește lăcuirea pământului Moldaviei, mai înainte de descălicarea lui Dragoș, fiind-că de la Dragoș și până la bătrânul Alexandru, se văd trecuți nu mai mult la mijloc de cât cincizeci ani. Către acestea adaogă anaforoa mai multe urice⁽²⁾ din vremea lui Ștefan Vodă din anii 6995, 7002 și din 7010, cum și de la Petru Vodă, din anul 7037.

Cum că țările Moldova și Valahia erau locuite înainte de descălicare, avem mărturia cronicarului Gheorge Șincai. El se sprijină pe un document a lui Bela din 1247: «Dăruim și dăm lui și printr'ensul numitei case (Cavalerilor Ierusalimului) tot pământul Zevrinului cu munții ce se țin de densus, așijderea și Kenezaturile lui Ivan și a lui Fancaș până în riul Oltului, luând

²⁾ D-l Ghibănescu în «Arhiva», anul al IV, zice «Uric. Cu acest nume se numesc hârțile eșite din cancelaria gospod., scrise mai adesea pe pergament. Prin ele se regula în mod definitiv dreptul cum și succesiunea la moștenirea unei proprietăți».

Uricile erau de 2 feluri, mari și mici. Se cheama *uric mare* actul eșit din cancelaria gospod., și în care să cuprindeau toate moștile unei mănăstiri sau ale unui boer. Așa reese din uricul dat de Radul Voevod în 1618 April 15 (Uric Vol. XVIII, p. 285) prin care se întărește mănăstirei Solca toate proprietățile, anume înșirate în uric. Prin diferențiere când uricul cuprindea numai o moșie sau un petec de pământ se cheama *uric mic* sau numai *uric*. Cu uricul mare sau *puternic* se stabilea în mod neîndoișor proprietatea cuiva și era cel mai crezut în procese;

¹⁾ Kantemir Cap. XIV.

«afară pământul Kenezatului voivodului Lipioi, «care îl lăsam valahilor (Românilor) precum l'au «avut aceștia până acum».

Un alt document din 1359 de la Ludovic craiul Ungariei:

«Intorcându-ne cugetul în meș noastre, spre sirguitorul bărbat Bulc..., și aducându-ne aminte de prea nemăsuratele lui servicii care ni le-au făcut de atunci de când cu așa ferbinte dragoste, s'au lipit de majestatea noastră, cât din țara noastră cea moldovenească, lăsând și punând după spate pre iubii părinții săi și pre mai mulți frați săi rudenii ale sale, așijderea și toate bunurile sale, câte au avut în țara cea a noastră, au venit în crăimea noastră a Ungariei etc... 1)

Care este originea proprietății răzășești? Asupra acestei întrebări s'au dat felurite răspunsuri. Unii atribuesc această origină veteranilor din legiunile Romane aduse de Traian în Dacia; alții o găsesc în coloniștii romani cari, venind în o țară cucerită, s'au așezat aicea, au prins pământ, pe care l'au stăpânit, și l'au transmis urmașilor lor.

Neculai Bălcescu, fără a se ocupa special de originea răzășilor, plecând din o idee generală, arată că proprietatea se înființează sau prin cucerire sau prin colonizare. Cea d'întâi a dat naștere feudalității, în care feudul era stăpân absolut, iar locuitorii de pe acel loc, sub numele de vasali, lucrau pământul, ne având voie a se strămuta de pe moșie, *adstricti glebae*; iar sistemul de colonizare, produce proprietatea individuală, munca liberă.

Presupunând că tot pământul cultivabil din Dacia s'au împărțit după învingerea Dacilor, luarea și distrugerea Sarmisagetuzei, între învingătorii și învinșii, încă ne rămâne o nedumirire. Pe vremea împăratului Aurelian, legiunile romane s'au retras; iar cu ele cea mai mare parte dintre coloniștii, trecând peste Dunăre și așezându-se acolo, unde au format Dacia Aureliană. Legionarii s'au dus cu toții lasând locurile ce, se zice, a le fi stăpânit, fără de stăpân; de așijderea pământurile stăpânite de către coloniștii ce s'au retras, ducându-se cu legiunile romane, ca și locurile din văi și câmpii din care s'au retras spre munte, ne mai fiind apărați de legiunile romane, au rămas pustii.

1) Ambele aceste documente sunt reproduse de d-l G. Missail în articolul: Cestiunea Proprietății, publicat în Revista Carpaților din 1860.

De altă parte, principele Kantemir, vorbind în Cap. XIV, *Despre cei-l'alți locuitori ai Moldaviei*, zice:

«Rusticu (iobagiū) care e să fie curat Moldovean, nu este nici unul; cei care sunt, se trag sau din Ruși, sau din Ardeleni, cărora Moldovenii le zice Ungurenii. Căci Dragoș, după descălecarea în Moldova, găsiindu-o fără locuitori, o a împărțit'o toată între socii lui de arme. Ear aceștia văzând că nu este just ca boierul să lucreze și să muncească la boier (căci toți cari erau născuți din sânge roman, se considerați de boieri) și ținând că e lucru nedemn pentru oameni dedați la arme, să se pună chiar să lucreze pământul; așa au trecut în țările vecine, unde acum era introdusă servitutea țeranilor, și cu învoirea Domnilor acelor țări, au luat oameni cari erau deprinși cu munca și iaș adus și așezat pe la moșiile lor ca să lucreze. Adevărul acestei aserțiuni îl arată chiar și numirea acestor țerani, cari la Moldoveni se numesc *vecini*, în semn că mai înainte vecinii au fost aceia, pe care fericitul succes al armelor moldovenești i au adus la jugul *iobagiei*. De aici, în Moldova de sus, unde s'au așezat mai întâi Dragoșeștii, sunt mai multe case și sate țeranești, de cât în Moldova de jos, unde mai târziu au început a se așeza, și unde acei iobagi cari sunt acolo, or i au cumpărat cu bani boierii din acea parte a țării, de la boierii din Moldova de sus, și îi au adus pe moșiile lor, *or îi au făcut din acei răzășii, cari pentru sărăcie își au vândut moșiile părintești și prin strâmbătatea boierilor au fost constrinși a primi și jugul supunerii iobagești*».

Asupra acestor afirmațiuni a principelui Kantemir, respinse de toți istoricii români, vom reveni mai târziu. De o cam dată să semnalăm încă un lucru: În anaforoa obșteștei Adunări din 1817, se afirmă că moșnașii de toată starea nu au documente pentru pământurile ce le stăpânesc; și de ar urma a li se cere urice de danie, și toate cele-l'alte s'ar lua domnești, călcându-se dreptățile stăpânirii și a baștinei fie-căruia pe averile lor de moștenire din vechi.

(Va urma).

D. Chebacii.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, SECȚIA I

Audiența de la 14 Maiu 1897

Președenția D-lui GR. LAHOVARI, Președinte

G. Ștefănescu-Gogu cu Cristu Peșiacov

Casațiune.—Avocat.—Decisiunile Curților de apel cari mențin sau șterg pe un avocat din tabloū.—Cari sunt susceptibile de recurs în casațiune și cari nu sunt.

Avocat.—Comerciant.—Dacă există incompatibilitate între profesiunea de avocat și aceea de comerciant.—Regulamente contrarii legilor.—Dacă au vre-o forță le-

gală.— Dacă Ministerul justiției le poate da vre-o putere legală. (Art. 1 și 2 din legea din 1864 și legea din 1884 pentru corpul de avocați).

Casațiune.— Casare fără trimitere. (Art. 39 și 40 din legea organică a Curții de casațiune).

1) Decisiunile Curților de apel prin care se ordonă radierea unui avocat din tabloul avocaților pe motiv de incompatibilitate între profesiunea de avocat și aceea de comerciant, sunt susceptibile de recurs.

Numai decisiunile Curților de apel prin care se ordonă menținerea sau ștergerea unui avocat din tablou, ca măsură disciplinară, nu sunt susceptibile de recurs.

2) Profesiunea de avocat nu este incompatibilă cu aceea de comerciant, întru cât legile din 1864 și 1884 asupra constituirii corpului de avocați nu stabilește o asemenea incompatibilitate, și regulamentele consiliilor de disciplină cari ar stabili că avocatul nu poate fi în același timp și comerciant, antreprenor de lucrări publice, etc., nu pot avea nici o forță legală, chiar dacă ar fi aprobate de Ministerul justiției, întru cât nu se pot lua prin regulamente dispozițiuni în contradicție cu legile, și Ministerul justiției nu are calitatea să dea tărie actelor contrarii legilor.

3) Când pricina nu este susceptibilă a primi o nouă judecată în fond, casarea hotărârii instanței de fond se face fără trimitere la o altă instanță.

Decisiunea 193/97. — Casată fără trimetere, decisiunea Curței de apel din Craiova, s. II, No. 127/96, dată în procesul G. Ștefănescu-Gogu cu Cristu Peșiacov.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier G. P. Petrescu;

Pe d-l Titu Maiorescu, avocatul recurentului G. Ștefănescu-Gogu, în susținere, și

Pe d-l Take Ionescu, avocatul intimatului Cristu Peșiacov, în combatere.

Deliberând,

Asupra admisibilității recursului :

Considerând că dispozițiunile art. 21 din legea pentru constituirea corpului de avocați, din 1864, încheie calea recursului numai contra decisiilor date de Curțile de apel în materie disciplinară, prin cari se ordonă menținerea sau ștergerea unui avocat din tablou ;

Considerând că această măsură excepțională e de strictă interpretare, că deci, ea nu se aplică în materie de radiere din tablou pentru incompatibilitate între profesiunea de avocat și alte profesii, că, prin urmare, în speță, recursul este admisibil.

Asupra motivelor 1-iu și al 2-lea de casare :

I. «Exces de putere. Majoritatea Curței de apel, cu de la sine putere, reformează încheierea consiliului de disciplină al ordinului avocaților din Dolj, și ordonă ștergerea avocatului G. Ștefănescu-Gogu din tablou, fără ca să fi fost sesizată de vre-un apel, ci numai pe temeiul unei petiții a avocatului Chr. Peșiacov, care însă, nefiind nici parte civilă, nici vre-o altă parte în proces, nu figurează în cauză și nu poate face apel. Motiv de ordine publică».

II. «Alt exces de putere și violarea art. 2 al legii pentru constituirea corpului de avocați. Curtea de apel crează o incompatibilitate neprevăzută în lege, violând principiul că incompatibilitățile sunt de drept strict și nu se poate întinde prin interpretare peste textul legii. De altminteri, nici regulamentul avocaților din Dolj (art. 2), nu crează o asemenea incompatibilitate pentru avocați, ci numai pentru stagiaři, și chiar dacă ar fi creat-o, dispoziția ar fi nevalabilă ca contrarie legii, cu atât mai mult, cu cât regulamentul avocaților are numai aprobarea Ministerului de justiție, și nu este un regulament de administrație publică confirmat de consiliul de Ministrii și sancționat prin decret regal».

Considerând că legea din 1864 stabilește condițiunile cerute pentru ca cine-va să poată fi avocat ;

Că în nici unul din articolele sale, ea nu face incompatibilă profesiunea de avocat, cu cea de comerciant, dacă de altminteri acesta întrunește condițiunile de la art. 1 și nu e lovit de vre-una din incapacitățile prevăzute la art. 2 ;

Că, deși regulamentul baroului din județul Dolj, prevede că nu pot fi admiși pentru stagiaři, nici face parte din ordin, comercianții, antreprenorii de lucrări publice și impiegații sau directorii unei case de comerț, totuși această dispozițiune, creând incapacități în afară de cele prevăzute de lege, nu poate avea nici o forță legală ;

Că întru cât recurentul îndeplinea condițiunile cerute de legile din 1864 și 1884, fiind înscris de consiliul de ordine și disciplină printre avocații baroului din Dolj, dreptul lui nu îi se poate răpi, pe temeiul unui simplu regulament restrictiv la lege și în contradicție cu dânsa, chiar dacă acel regulament ar fi fost aprobat de Ministerul justiției, care n'are calitatea să dea tărie actelor contrarii legii ;

Că, așa fiind, Curtea din Craiova a ordonat în contra legii radierea lui G. Ștefănescu-Gogu din tablou, și, prin aceasta a comis un adevărat exces de putere ;

Considerând pe de altă parte, că pricina nu este susceptibilă a primi o nouă judecată în fond, și deci, decisiunea Curței din Craiova, urmează a se casa fără trimetere, în baza art. 39 și 40 din legea organică a Curței de casație.

Pentru aceste motive, Curtea, casează fără trimetere, etc.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI COVURLUI, SECȚIUNEA I

Audiența de la 1 Mai 1897

Președenția D-lui G. V. BUZDUGAN, Membru

Sentiința civilă No. 145

I. Chatiner cu Victoria Andreia și cu N. Nicolescu

Poprire. — Opozițiune. — Admisibilitate.

Putere părintească. — Usufruct legal. — Statut personal. Statut personal. — Străin. — Dacă legile de statut personal urmăresc pe o persoană în ori ce țară s'ar stabili. — Cu ce restricțiune. — Ordine publică. — Bunele moravuri. — Usufruct legal. — Veduva unui supus grec. — Dacă are usufructul legal asupra averii copiilor săi. — Dacă veniturile acestei averi se pot urmări pentru datorii personale ale mumei.

Sucesiune. — Sucesiunea mobilă a unui supus străin. — Statut personal. — Ce lege se aplică la succesiunea mobilă a unui supus străin mort în România. —

Legea țerei lui.—Drepturile soției la această moștenire.— Când ar putea fi urmărite pentru datorii personale ale ei.

1) *In materie de poprire există dreptul de opozițiune pentru partea judecată în lipsă.*

2) *Puterea părintească, precum și folosința legală, care nu este de cât un atribut al acestei puteri, sunt supuse legilor de statut personal.*

3) *Legile de statut personal a fie-cărei persoane, urmăresc pe acea persoană și în țară străină, cu singura restricțiune ca ele să nu fie contrarii legilor de ordine publică și bunelor moravuri ale țerei în care străinul își stabilește domiciliul.*

Ast-fel legile din Grecia nerecunoscând mamei dreptul de uzufruct asupra bunurilor copiilor săi minori, dânsa nu are acest drept în România unde ar fi stabilită cu copii săi, și deci veniturile copiilor nu pot fi urmărite pentru datorii personale ale mamei lor.

4) *Dreptul de succesiune este de statut personal în ce privește averea mobilă, în sensul că legea națională a defunctului este aceea care va determina calitatea de herede sau capacitatea în ordinul de succesiune și calitatea dreptului fie-cărui moștenitor.*

Ast-fel dacă un supus grec moare în România și lasă avere mobilă, și ca moștenitori copii și pe soția sa, partea ce s'ar cuveni soției nu poate fi urmărită și poprită de creditorii săi personali, ai soției, dacă dânsa nu a acceptat și nu și-a valorificat, pe cale principală, dreptul său în succesiunea soțului său față cu cei-l'alți moștenitori, și aceasta după legile în vigoare în Grecia.

S'au ascultat: d-nii avocați G. N. Gamulea și Pavel Macri din partea oponentului I. Chatiner, și d-l avocat C. G. Plesnilă, din partea intimetei Victoriei Andrea și intimatul N. Nicolescu, în persoană.

Tribunalul deliberând,

Asupra excepțiunei de inadmisibilitate a opoziției ridicată de d-l C. G. Plesnilă avocatul d-nei Victoria Andrea;

Având în vedere că opoziția ca și apelul fiind o cale de recurs ordinară contra sentințelor, ca atare ea e deschisă cu deplin drept ori căreii părți judecată în lipsă, pe câtă vreme un text formal nu îi ridică acest drept;

Având în vedere că în secțiunea, V Titlul procedura civilă, relativă la poprire, nu există nici un articol care se ridică părților dreptul de opozițiune, așa că art. 154 pr. civ. urmează să și aibă aplicațiunea și în această materie;

Considerând că art. 466 pr. civ. nu poate fi invocat cu succes spre a se nega dreptul de opozițiune creditorului popritor, de oare ce acest text de lege nu face alt de cât o aplicațiune a principiului coprins în art. 149 pr. civ., potrivit căruia atunci când reclamantul nu se presintă spre a și susține cererea, hotărîrea dată în lipsă apără pe părât, rămânând însă deschisă calea opozițiunei sau a apelului pentru reformarea a celei hotărîri;

Considerând că nici în procedura civilă franceză, nici în procedura civilă geneveză dupe care s'a călăuzit legiuitorul nostru nu găsim un articol care să ridice dreptul de opozițiune creditorului popritor; că dacă legiuitorul nostru ar fi avut intențiunea, de a

introduce în legea noastră o inovațiune atât de însemnată, ar fi declarat-o formal în art. 466 cea ce însă ne făcând, urmează ca conform dreptului comun creditorul care cere validarea poprirei să aibă drept de opozițiune.

Pentru aceste motive, respinge excepțiunea de inadmisibilitate a opoziției.

În fond,

Având în vedere opoziția făcută de I. Chatiner contra sentinței No. 34/97 prin care se respinge cererea înreg. la No. 6844 din 2 Septembrie 1895 și se anulează poprirea înființată de Portăreii acestui Tribunal prin procesul-verbal din 6 Septembrie 1895 în mânele d-lui N. Nicolescu farmacist asupra sumelor datorite de acesta ca chirie d-nei Victoria Andrea debitoarea reclamantului;

Având în vedere că oponentele susține că în baza sentinței No. 140/94 pronunțată de acest Tribunal și confirmată prin decisiunea No. 10/95 a Curții de apel locale, precum și în baza sentinței No. 114/95 a acestui Tribunal, secția II, având a lua de la d-na Victoria Andrea suma de 6000 lei plus 630 lei procente și 260 lei cheltueli a cerut poprirea sumelor datorite de d-l Nicolescu debitoarei sale ca chirie pentru fondul de farmacie numit «la România» până la concurența sumelor ce are a lua; că întru cât însă acel fond de farmacie aparține minorilor debitoarei sale care e tutricea lor legală, rămâne ca Tribunalul să fixeze suma neapărată pentru îngrijirea copiilor, să determine ast-fel partea din venit cuvenită debitoarei sale ca uzufruct legal și deci să se valideze poprirea în limitele acelei sumi;

Având în vedere că constant fiind în fapt și recunoscut însă și de către oponent că fondul de farmacie a cărui venituri tinde a se popri, aparține minorilor debitoarei, d-nei Andrea, rămași în număr de doi pe urma defunctului Nicolae Andrea și că acesta se bucura de protecțiunea Elină, urmează a se vedea dacă regulile care determină atribuțele puterei părintești, în special acele care în unele legislațiuni recunosc părintelui pentru un timp oare care uzufructul bunurilor copiilor săi, fac parte din statutul personal și în urmă dacă legislațiunea din Grecia recunoaște mamei acel drept de uzufruct;

Considerând că puterea părintească fiind fondată pe raporturile de paternitate și filiațiune, care unesc pe copil de părinți, ea e o dependență a dreptului de familie și ca atare e supusă legilor care guvernă familia însă și, adică legilor de statut personal;

Că pe de altă parte folosința legală fiind un atribut al puterei părintești o consecință și un accesoriu al acestei puteri reglementată printr-o lege esențial-minte personală, urmează ca dispozițiunea care o recunoaște ca o recompensă în favoarea părintelui să fie și ea tot de statut personal;

Considerând că e de principiu în dreptul internațional privat, că legile de statut personal a fie cărei persoane urmăresc pe acea persoană și în țară străină cu singura restricțiune ca ele să nu fie contrarie legilor de ordine publică și bunelor moravuri ale țerei în care străinul își stabilește domiciliul;

Considerând că în specie, oponentul pentru a stabili că legislațiunea din Grecia recunoaște mamei dreptul de uzufruct asupra bunurilor copiilor săi, și că prin urmare e în drept a popri parte din acele venituri, a invocat ca singură dovadă art. 62 și 63 din legea asupra tutelei promulgată în Grecia la 17 August 1861, lege care se găsește publicată de Ministerul afacerilor străine de la noi într'o colecțiune de legi asupra tutelei, succesiunilor și actelor autentice în vigoare în mai multe state vecine;

Considerând însă că aceste texte de lege așezate în secți. XI «despre reprezentarea minorului și administrarea averii sale» nu recunosc și nici au avut de scop a recunoaște un drept de uzufruct în favoarea mamei, ci ele luate dupe art. 453 și 454 din c. civil Francez se ocupă de modul cum are să fie administrată averea minorilor, și presupunând existența unei dispozițiuni de lege privitoare la uzufructul mamei vorbește în mod incidental de acest drept, (vezi în acest sens. P. Calliga, Dreptul Roman dupe cum este aplicat în Grecia, afară de insulele Ionice, vol. IV, No. 3233;

Că e o regulă generală de interpretațiune cea după care nu trebuie a se căuta într'un text soluțiunea unei chestiuni pe care n'a avut de scop de a o rezolva, așa că nu se poate invoca art. 62 și 63 care cunoscându-se prin ele dreptul de uzufruct în favoarea mamei, căci nu în această intențiune au fost edictate ci numai spre a determina modul cum averea minorilor urmează să fie administrată de către tutori;

Considerând că independent de aceasta debitoarea doamna Andrea pentru a dovedi că dupe legile din Grecia, d-sa nu are nici un drept de uzufruct asupra averii copiilor săi, a exhibat un certificat eliberat de Ministerul de justiție din Grecia conform cu referatul Procurorului de la Curtea de casație din acea țară, certifiat tradus în limba română și legalizat de Ministerul afacerilor străine, precum și o consultațiune a doi avocați din Grecia, dintre care unul profesor universitar, iarăși tradusă în românește și legalizată de Ministerul afacerilor străine;

Considerând că mijloacele de dovedire a unui drept străin nefiind limitate de legiitorul nostru, părțile pot proba prin orî-ce mijloace, sistemul legislațiunii străine a cărei aplicațiune o cere; că în specie prin certificatul și consultațiunea menționată se afirmă că după legile Romane și Bizantine care sunt în vigoare în Grecia, în virtutea decretului Regal din 23 Februarie 1835, văduva mamă ca atare, sau ca tutrice a copiilor săi n'are nici un drept de uzufruct sau de us asupra averii copiilor săi, ci numai ca tutrice un simplu drept de administrare asupra acelei averi conform legii relativă la tutelă; iar în ce privește art. 62 și 63 din legea asupra tutelei — discutată mai sus —, aceste articole presupun o viitoare dispozițiune despre uzufructul mamei la fel cu cea din art. 384 cod. Francez, dispozițiune însă ce nu'și are existența până în prezent din cauză că nu s'a votat codul civil în care e coprinsă, ci numai s'a detașat din el capitolul «despre minoritate și tutelă», capitol care a fost votat ca lege aparte, s'a promulgat și se află actualmente în vigoare;

Considerând că față cu cele ce preced rămâne bine stabilit că în sistemul legislațiunii din Grecia, mama nu are folosința legală, și aceasta cu atât mai mult cu cât se știe că instituțiunea folosinței legale, și are originea în vechiul drept Cutumier al Franciei, iar nu în dreptul Roman care dupe însă-și recunoascerea oponentului e în vigoare în Grecia, că așa fiind în specie, nu se poate valida poprirea sumelor ce aparțin în mod exclusiv copiilor debitoarei urmărite;

Având în vedere că oponentul a cerut în subsidiar de a se valida poprirea numai pentru porțiunea din venitul fondului de farmacie cuvenită debitoarei sale în calitate de succesoară în averea defunctului său soț, invocând în sprijinul acestei cereri dispozițiunile dreptului Roman în vigoare în Grecia, asupra dreptului de moștenire al soției în averea soțului său, dispozițiuni prezentate în traduceri în limba română, legalizată de Ministerul afacerilor străine;

Considerând că dreptul de succesiune este de statut personal în ce privește mobilele, în sensul că legea națională a defunctului este cea care va determina calitatea de herede sau capacitatea în ordinul de succesiune și cotitatea dreptului fie-cărui moștenitor; că aceasta rezultă învederat din dispozițiunile art. 2 cod. civ. care zice că: *numai* imobilele aflătoare în România sunt supuse legilor române, așa că imobilele rămân supuse legilor personale ale proprietarului lor întocmai ca în codul Calimach care în § 396 consacără distincțiunea statutelor în real și personal;

Considerând deci că dreptul de succesiune ce se reclamă asupra veniturilor farmaciei — care ca orî-ce fond de comerț ce tinde la un beneficiu bănesc trebuie considerată ca lucru mobil; urmează a se regula după dreptul Roman în vigoare în Grecia;

Considerând că în dreptul Roman era admis principiul după care moștenirea nu intră în patrimoniul moștenitorului de cât printr'o acceptare numită «adițiune de hereditate» și singurile excepțiuni ce se admitea la acest principiu erau în privința copiilor care se găseau sub puterea imediată a lui de cujus în momentul morții sale numiți «haeredes sui» și robilor instituți de stăpânul lor haeredes necesari;

Considerând că în specie nu se dovedește și nici că debitoarea d-na Andrea a acceptat și și a valorificat pe cale principală dreptul în succesiunea soțului său față cu cei-l'ăi moștenitori, copii săi chiar justificând că îndeplinesc condițiunile legii Romane în vigoare în Grecia pentru a putea moșteni, adică că e văduvă săracă și *neinzestrată*, așa că în aceste condițiuni nu se poate exercita de creditorii săi personali o poprire asupra unei sume care pentru moment nu'î aparține sub nici un titlu;

Că aceasta cu atât mai puțin cu cât nici astă-zî cel puțin în instanță de poprire nu figurează și copii debitoarei legalmente represintați, adică toate persoanele care au drepturi în averea de moștenire ce în parte tinde a se popri, așa că în lipsa lor ar urma să se discute de tribunal drepturile unuia din moștenitori cu interese opuse celor-l'ăi, cea ce este inadmisibil;

Pentru aceste motive; și

Având în vedere și cererea de cheltueli formulată de intimata și aprecind o fixează la suma de 100 lei ;

In virtutea legei, hotărăște :

Respinge ca nefondată opoziția făcută de I. Chatiner contra sentinței No. 34 97 ; și

Obligă pe oponent a plăti intimatei Victoria Andrea una suta lei cheltueli de judecată.

(ss) G. V. Buzdugan, M. A. Balș.

JURISPRUDENȚA STREINA

CURTEA DE APEL DIN BORDEAUX, SECȚIUNEA I

Președenția D-lui DELCURROU, Prim-Președinte

Audiența de la 17 Februarie 1897

Femea măritată. — Autorizațiunea justiției. — Absența de fapt a bărbatului. — Cas urgent. — Cerere de alimente făcută contra soacrei. — Creanță personală a femeii și a copiilor minori. — Puterea părintească. — Numirea mamei ca administratoare «ad-hoc».

Potrivit art. 206 și 207 din codul civil, (art. 188 și 189 codul civil român), există o obligațiune alimentară reciprocă între ginere, noră, socru, soacră, de unde rezultă, că nora se găsește eventual creditoare de alimente față de soacra sa.

Această creanță este legată de chiar persoana nurorei, și acțiunea alimentară ce rezultă dintr'ênsa nu poate fi subordonată obligațiunei, pentru nurore, să recurgă la măsura extremă a unei separațiuni.

In general este admis că femeia al căruia bărbat este plecat (depărtat) de la domiciliul său, poate fi dispensată de formalitățile prescrise de art. 861 și 862 din codul de procedură civilă, (art. 624 și 625 din codul de procedură civilă română), în unele cazuri urgente.

In aceste cazuri de urgență se aplică dispozițiunile art. 863 acelaș cod (art. 626 român) ;

Puterea părintească, ca și puterea maritală, nu este absolută. Tribunalele aparține să-și restrângă exercițiul când materialmente sau moralmente interesul incapacibilului este în pericol.

La 22 Iulie 1896, tribunalul civil din Bordeaux a dat următoarea sentință :

Tribunalul deliberând,

Având în vedere că doamna X..., soția lui Pierre Louis Dupard, cu reședința în acest moment la Montevideo, cere tribunalului să o autorise să stea în justiție pentru a face în contra văduvei Dupard, soacră-sa, fie în numele său personal, fie în numele celor doi copii ai săi minori, o cerere în pensiuie alimentară basată atât pe dispozițiunile art. 206 și 207 din codul civil (art. 188 și 189 c. c. român) cât și pe o invoială ce ar fi contractat față cu dânsa numita văduva Dupard ;

Având în vedere că incapacitatea femeii fiind o consecință a puterei maritală trebuie să fie considerată ca de ordine publică ; că, de aci, femeia ce voește să fie desbrăcată de această incapacitate trebuie să observe cu scrupulositate formele prescrise de art. 861 (624 ro-

mân) din codul de procedură civilă, adică mai întâi să someze pe soțul său, apoi să presinte o cerere președintelui tribunalului ca să obțină permisiunea să citeze pe bărbatul său în camera de consiliu, spre a arăta motivele refuzului său ;

Având în vedere că doamna Dupard pretinde să fie dispensată de îndeplinirea acestor formalități prescrise de sus menționatul articol, atât din cauza depărțării bărbatului său, cât și din cauza caracterului urgent ce ar avea cererea sa ;

Având în vedere că din împrejurările și actele cauzei, rezultă că Dupard este numai plecat din Bordeaux și că este în corespondență regulată cu soția sa ; că în aceste condițiuni, soția nu poate invoca excepțiunea adusă regulei generale prin art. 863 (626 român) din codul de procedură civilă ;

Având în vedere, în adevăr, că este constant în doctrină și în jurisprudență aproape unanimă că simpla plecare (îndepărtare) nu poate fi asimilată, în ceea ce privește autorizațiunea, cu absența declarată sau presupusă ; că opiniunea contrariă, altă dată susținută de câțiva rari autori, se sprijină numai pe cuvântul «absent», întrebuițat de art. 222 din codul civil, (art. 204 din codul civil român), dar că această espresiune generală și indecisă și găsește interpretarea sa cea mai sigură, de oare-ce însuși legislatorul o dă în termenii formali și preciși ai articolului 863 (626 român) din codul de pr. civ. ;

Având în vedere că circumstanța urgenței, chiar atunci când ar fi stabilită, n'ar putea înlătura regulă de formă ce țin esențialmente de principiul autorității maritale ; că respectul acestor formalități se impune cu atât mai mult în cauză cu cât este vorba de o acțiune ce o noră voește a intența soacrei sale în contra voinței soțului ;

Având în vedere de altă parte că din Februarie trecut, epocă când dânsa a notificat soacrei sale, prin act extra-judiciar, intențiunea sa de a urmări în contra ei o acțiune în pensiuie alimentară, doamna Dupard (nora), nu a făcut nimic pentru a satisface prescripțiunilor art. 861 (624 român) din codul de pr. civ.

Pentru aceste motive,

Respinge cererea doamnei Dupard, etc.

Doamna Dupard a făcut apel, în contra acestei sentințe și Curtea de apel, ascultând raportul făcut în cauză de d-l consilier Duvergey, pe d-l avocat Vignerte, a pronunțat următoarea decisiune, în neunire cu conclusiunile d-lui Cumenge, avocat general, prin care infirmă sentința tribunalului :

Curtea deliberând,

Având în vedere că este constant că în Maiu 1894, în urma unor afaceri rele, Dupard a plecat în Montevideo, lăsând la Bordeaux pe tânăra sa soție fără resurse cu doi copii în vârstă fragedă ;

Având în vedere că după ce a trimis familiei sale câte va ajutoare, cu totul insuficiente, Dupard s'a declarat în neputință de a contribui la întreținerea menajului său ;

Având în vedere că d-na Dupard, aflându-se într'o

lipsă foarte mare, s'a adresat soacrei sale a căreia avere părea că poate să'i procure un ajutor ; dar că pare că sa isbit de rezistențe încăpățănate, și dar cere : 1°) Să fie autorizată să stea în justiție pentru a introduce o acțiune alimentară în contra soacrei sale ; 2°) Să se numească un administrator *ad-hoc* copiilor săi minori pentru a intenta o identică acțiune în contra aceleiași persoane ;

Având în vedere că prima cestie de resovat este aceea de a ști dacă d-na Dupart, femeie măritată sub regimul comunității de bunuri, are personal, în numele său, o acțiune alimentară pe care justiția să pótă a o autoriza să o exercite în contra soacrei sale ;

Având în vedere că din termenii articolelor 206 și 207 (art. 188 și 189 român) din codul civil, există o obligațiune alimentară reciprocă între ginere și noră și socru și soacră ; că așa fiind nora se găsește eventual creditoare de alimente față de soacră-sea din cauza calității sale de noră și ca o consecință directă și necesară chiar a faptului căsătoriei ;

Având în vedere că această creanță, prin natura sa necesibilă și neurmăribilă, este legată de însăși persoana nurorei ;

Având în vedere că, fără îndoială, articolul 1428 din codul civil (lipsește în codul civil român) dă bărbatul, cap al comunității, facultatea de a exercita singur acțiunile aparținând soției sale ; dar că acest text nu crează, (ca articolul 1549 (1242 român) numai în privința bunurilor dotale) o dispozițiune specială ce derogă la dreptul comun stabilit în articolele 215 și următoarele, (197 și urm. codul civil român), și nu desbracă pe femeia măritată de dreptul de a face să-și valoareze acțiunile sale prin ea însăși cu autorizațiunea justiției în cas de refuz al bărbatului ; că puțin importantă să fie sau nu separații de fapt sau judecătorește ; că exercițiul acțiunii alimentare de către soție nu pótă fi subordonată obligațiunii pentru ea de a recurge la măsura extremă a unei separațiuni ;

Având în vedere că, fiind recunoscută doamnei Dupart calitatea necesară, trebuie să căutăm dacă, în starea procedurii, Curtea poate să'i acorde autorizațiunea cerută ;

Având în vedere că doamna Dupart a introdus în justiție cererea sa direct printr'o simplă petiție conform procedurii prezentate a art. 863 (626 român) din codul de proc. civ. ;

Având în vedere că în principii dispozițiunile articolelor 861 și 862 (624 și 625 român) din pr. civ. sunt riguros aplicabile soției, al cărui bărbat există de sigur în momentul când dânsa cere autorizațiunea judecătorească ;

Dar având în vedere că este generalmente admis că femeia, al cărui bărbat a plecat (s'a depărtat) de la domiciliul său, poate fi dispensată de formalitățile sus citate în unele cazuri urgente (ca în materie de referat) când aceste formalități nu ar putea fi îndeplinite fără mari daune pentru interesele femeiei și când dânsa nu ar putea fi bănuită că voește să se retragă de la autorizațiunea maritală ;

Având în vedere că în aceste diferite casuri (în care intră exact și casul actual) este de ajuns a se aplica

dispozițiunile art. 863 (626 român pr. civ.) ; că tot astfel se procedează dacă soțul este minor, pus sub un consiliu judiciar, lovit de alienațiune mintală, de interdicițiune legală, etc., ceea ce dovedește că art. 863 nu trebuie aplicat într'un sens absolut restrictiv ;

Având în vedere, de altmintrelea, că art. 222 (204 român) din codul civil, în care cuvântul «absent» este întrebuițat în sensul cel mai larg, după lucrările preparatorii și după opinia generală, recunoaște judecătorului dreptul de a autorisa pe femeia măritată al cărui soț este numai plecat (depărtat) de la domiciliul său, recomandându'i numai (judecătorului) de a nu stutua «de cât în cunoștință de cauză» adică după-ce a cules toate informațiunile ;

Având în vedere că, în speța de față, este cu atât mai mult locul de a admite recursul la justiție, cu cât după o scrisoare adresată d-lui procuror general de către soț la 19 Decembrie trecut refuzul numitul soț este sigur ; că acest refuz nu se întemeiază pe nici un motiv plausibil și că îndeplinirea formalităților ordinare nu ar avea alt efect de cât să întârzie indefinit soluțiunea unei cestiuni din cele mai urgente și care atinge ordinea publică ;

Asupra acelu de al doilea cap de cerere ce tinde la acea de a se numi copiilor minori un administrator *ad hoc* pentru a intenta contra buneii lor acțiunea alimentară ce le aparține lor ;

Având în vedere că tatăl și muma numiților copii sunt în neputință de a le procura alimente ; că în asemenea cas obligațiunea alimentară trece, față de ei moșului lor ;

Având în vedere că în principii, în timpul căsătorii, tatălui de familie aparține exercițiul acțiunilor aparținând copiilor săi minori ; dar că puterea părintească ca și puterea maritală stabilită mai cu seamă în interesul incapabilului nu este absolută ; că aparține tribunalelor să-i restrângă exercițiul când materialmente sau moralmente acest interes este în pericol ;

Având în vedere că un asemenea cas este când există contrarietate de interes între minori și tatăl de familie, cea ce există în speță : tatăl făcând cauză comună cu debitoarea alimentelor și refuzând să intenteze acțiunea alimentară ; că dreptul de înaltă tutelă recunoscut tribunalelor în favoarea incapabililor le permite în asemenea cas să numească un administrator *ad hoc* însărcinat a intenta acțiunea ;

Având în vedere că după art. 1986 (1534 român) din codul civil (1), femeile pot fi alese ca mandatarii ; că este în interesul bine înțeleas al copiilor Dupard ca muma lor să fie însărcinată să urmărească în numele lor acțiunea alimentară ce dânsa este deja autorisată să intenteze în numele său personal ;

Pentru aceste motive, autorisă pe femeia Dupard să stea în justiție în procesul de față, reformează sentința apelată, o autorisă să intente în numele său personal o acțiune alimentară în contra văduvei Dupard, soacra

1) Credem că ziarul frances, *Gazette de Tribuneaux*, după care am luat această hotărîre, a făcut o eroare de tipar citând art. 1986 în loc de art. 1990 (1538 român) care în adevăr se referă la cazul când femeile pot fi alese ca mandatarii.—Nota redacțiunii.

sa, o numește administratoare *ad hoc* a copiilor săi minori pentru a intenta aceiași acțiune în numele lor în contra bunei lor, acțiune pe care le-o acordă art. 205 și 207 (art. 187 și 189 român) din codul civil, etc.

INFORMAȚIUNI

Miercuri, 18 Iunie curent, se vor judeca, — dacă părțile nu vor căuta iarăși să amâne, — înaintea secțiunii I-ia a Curții de casație recursurile făcute de statul român și de statul elen în afacerea succesiunii Zapa.

Desbaterile promit a fi lungi, judecând după numărul avocaților însercinați a pleda în acest proces: d-nii M. D. Korné, C. Boerescu, G. Panu și B. Gănescu, din partea statului elin, d-nii M. Antonescu și I. A. Filitis din partea statului român, iar din partea moștenitorilor de sânge, d-nii Take Ionescu, I. N. Lahovari, V. Lascăr, C. G. Disescu, B. Brătianu, P. Grădișteanu, B. Missir, Gr. Triandafil, Titu Maiorescu, N. Basilescu și G. Bursan.

Drepturile Academiei române, legatară, vor fi susținute de d-l avocat D. Gianni.

Secțiunea vacanțiunii la Curtea de casație se va compune, anul acesta din: d-l președinte, Gr. Lahovari și din d-nii consilierii Ch. Pherekyde, Al Gianni, C. C. Stephănescu, N. Predescu, R. N. Opreanu, G. P. Petrescu și I. Duca.

La tribunalul Ilfov se va compune în modul următor: Președinți: D. D. Mavrodin, de la 1—7 Iulie inclusiv, d. Oscar Niculescu, de la 7—17 Iulie, d-l P. Florian; de la 17 Iulie până la 1 August și d-l C. Paraschivescu de la 1—31 August.

Judecători: D. C. Crăsnaru de la 1—20 Iulie, d-l V. Miculescu, de la 21—31 Iulie, d-l Em. Miculescu, de la 31 Iulie până la 6 August; d-l M. Christea de la 7—14 August, și d-l Ar. Alexandrescu de la 15—31 August.

Supleanți: D. M. Dürma, de la 1—6 Iulie, d-l N. C. Schina, de la 7—31 Iulie, d-l P. M. Petrescu, de la 1—12 August și d-l St. Lupașcu de la 13—31 August.

Cerșetorul Ambrosie Ianoș, în vârstă de 101 ani, chirias al d-lui Ioan Anghel din strada Luncei, a atentat la pudoarea a doi copii ai acestuia, un băiat și o fată în vârstă de 5 și 7 ani.

Acest monstru a fost arestat și înaintat parquetului.

La 8 Iunie a avut loc, în Ploești, alegerea consiliului de disciplină al baroului ploieștean; au fost aleși: d-l C. Emilian, decan, și d-nii Teodor Teodorini și Al. G. Radovič, consilierii.

În ziua de 11 Iunie curent, secțiunea a II a Curții de casație a respins recursul făcut de Toma V. Dimitriu și Moritz Lichtblau, condamnați de Curtea cu jurați din Ilfov la închisoare pentru atentat la bunele moravuri comise prin publicațiunile pornografice din repozata *Jartieră*.

D-l Mihail M. Sipsom, fiul ilustrului avocat d-l M. Sipsom și scriitor în cancelaria Parquetului Inaltei Curți de casație, a trecut cu'n strălucit succes dinaintea Facultății de drept din București, teza sa de licență în drept, tratând despre «*Cotitatea disponibilă în Codul nostru civil.*»

D-sa a fost viu felicitat de către comisiunea esaminateoare atât despre modul cum ș'a scris teza cât și despre modul cum d-sa a susținut-o.

Felicitând și noi pe noul licențiat, nu putem trece fără a zice: iată un fiu demn de părintele său.

D-l Ion Sorescu, vechi scriitor în cancelaria Porților Inaltei Curți de casație și corector la ziarul nostru, a fost numit scriitor în cancelaria parquetului Inaltei Curți de casație, în locul d-lui Mihail M. Sipsom, care a demisionat spre a merge la Paris pentru dărea doctoratului în drept.

BIBLIOGRAFII

A apărut 2 volume :

TRATAT TEORETIC ȘI PRACTIC DE PROCEDURA CIVILA DE DIMITRIE CHEBAPCI Doctor în drept, Avocat

Primul volum conține: Legea judecătoriilor de pace, acțiunile posesorie, acțiunea de revendicare, regulamentul de hotărnicie, legea de expropriere pentru cauză de utilitate publică.

Volumul al II-lea conține :

ESECUȚIUNEA SILITĂ

Ambele volume fiind de mare folos, magistraților, avocaților și studenților în drept, ele se găsesc de vânzare la autor *str. Plantelor No. 39*, și se pot procura în urma unei scrisori și a înaintării costului prin mandat poștal.

A apărut în editura librăriei Carol Müller :

CODUL CIVIL ROMÂN

adnotat cu jurisprudența Curții de Casație și precedat de un index alfabetic

de
C. HAMANGIU

Procurorul Tribunalului Ilfov

Un volum de 600 pagini, format portativ. PREȚUL 3 LEI broșat și 4 LEI legat flexibil în pânză. De vânzare la toate librăriile.

In editura ziarului Curierul Judiciar a apărut:
Noua lege a judecătoriilor de pace, comunale și de ocol, tipărită în un format portativ și pe hârtie velină

PREȚUL 40 BANI

De vânzare la administrația ziarului **Curierul Judiciar**, Cheiul Dâmboviței 91, la Tipografia **I. S. Codreanu** strada Carol No. 19, la toate grefele Tribunalelelor din țară și la librării.

Idem **Noua lege a falimentelor**

PREȚUL 1.50

Se espediază contra mandat sau timbre poștale.